

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ศ22705 รว061

กต 5

16 ม.ค. 60

16 00

รับที่ : 8406/60

กต ✓

วันที่ : 10 ม.ค. 60 เวลา : 15:40

ที่ กษ ๐๒๓๐/๑๑๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

✓ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จำนวน ๑๐๐ เล่ม

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่องขอความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในคราวเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยทรงมีพระราชเสาวนีย์ว่า ทรงห่วงใยสภาพป่าต้นน้ำลำธาร และทรงมีพระประสงค์ให้ราษฎรที่อยู่อาศัยบนพื้นที่สูงตระหนักรถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ ป่า น้ำ และดิน บนแหล่งต้นลำธาร และให้ราษฎรสามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบการดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔) และได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) โดยมีเป้าหมายดำเนินงานในพื้นที่ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดเชียงราย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบการดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำหมัน ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพิ่มเติมจำนวน ๑ พื้นที่ และเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำหมัน ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ระยะ ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙)

๑.๔ ขณะนี้การดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ได้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการแล้ว ผลการดำเนินงานพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพใน

/สภาวะ....

สภาวะเศรษฐกิจและลดพื้นที่การเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าต้นน้ำ นอกจากนั้น ยังมีการสร้างความมั่นคงและภูมิคุ้มกัน ในการประกอบอาชีพ อาทิ การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานในรูปแบบ ของธนาคารอาหารชุมชน (Food bank) ลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในพื้นที่ ๗๖ หมู่บ้าน จากทั้งหมด ๑๖๒ หมู่บ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำ ร่างแผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ขึ้น เพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน ซึ่งจะสามารถสนองแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้ได้อย่างครบถ้วน และจะส่งผลให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ ที่ดีขึ้น การบุกกรุกพื้นที่ป่าลดลง และมีจำนวนพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้ง มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การบริหารจัดการแบบบูรณาการที่มีส่วนร่วม ของชุมชน ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ได้มีมติในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ เห็นชอบร่างแผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๓. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีกรอบแนวคิดหลักการพัฒนา ประกอบด้วย การดำเนินงานสนองพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มุ่งพัฒนาคนและพื้นที่ไปพร้อมกันโดยยึด พื้นที่ลุ่มน้ำเป็นหลักดำเนินการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงานและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยึดแนว พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ เป็นแนวทาง การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน สรุปว่า “การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในทำนองสร้างสรรค์ไม่ใช่การทำลาย โดยสำหรับแหล่งน้ำต้องพัฒนาตามลุ่มน้ำ” โดยมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินงาน ใน ๗ จังหวัด ๑๑ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔ ลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงใหม่ ๒ ลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงราย น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก และเลย จังหวัดละ ๑ ลุ่มน้ำ พื้นที่รวม ๒,๘๗๔.๓๗ ตารางกิโลเมตร หมู่บ้านเป้าหมายจำนวน ๑๒๙ หมู่บ้าน ๒๔,๕๓๔ ครัวเรือน

๓.๒ วิสัยทัศน์ “ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำได้รับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ควบคู่ กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักการคนกับป่าอยู่ร่วมกัน พึ่งพิงและเกื้อกูลกันบนพื้นฐาน ความพอเพียง ชุมชนมั่นคงเข้มแข็ง คนมีชีวิตที่ดีสามารถพึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาและมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลง”

๓.๓ ยุทธศาสตร์ แผนงาน และแนวทางการดำเนินงาน

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๓ แผนงาน และ ๒๐ แนวทางการดำเนินงาน

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต มี ๓ แผนงาน และ ๑๘ แนวทาง การดำเนินงาน

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มี ๓ แผนงานและ ๔ แนวทางการดำเนินงาน

๔. ผลกระทบ

การดำเนินงานโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” จะไม่มีกรอบแนวทางในการดำเนินงานโครงการ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานโครงการในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ ไม่เกิดการบูรณาการทั้งด้านการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานโครงการไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถสนองแนวพระราชดำริที่พระราชทานไว้ได้อย่างครบถ้วน

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๕.๑ ให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๕.๒ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” จัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้กรอบแผนแม่บทโครงการฯ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

โทร ๐ ๒๒๘๑ ๘๗๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๖๒๙